

ଫେଲ ସାମ୍ପ୍ରେ ପରିଚାଳନା:

୧. କୁଣ୍ଡି ପ୍ରକଟ ଆନ୍ଦୋଳରେ ହେଉଥିବା କପା କିସମ ବା ସନ୍ଦର ଜାତୀୟ କିସମକୁ ଜଳ ସେଚନ ର ସୁବିଧା ନ ଥିଲେ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ. ଶୀଘ୍ର ଅମଳ ହେଉଥିବା କିସମ ମାଟିରେ ଥିବା ଜଳୀୟ ଆନ୍ଦୋଳ ଫୁଲ ଓ ଫେଲ ଧରିବା ସମୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାନରେ ଉପଯୋଗ କରିଥାଏ. ଓ ଏହା ଦ୍ୱାର କତ ଓ ଫୁଲ ଧରିବା ସମୟରେ ବକରା ବିନ୍ଦା ପୋକର ପ୍ରଦୂର୍ଭାବ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ. ସମ୍ବନ୍ଧ କପା ଚାଷ ପଞ୍ଚତିରେ ସିନ୍ଧୁ ଆମଳ ହେଉଥିବା କିସମ ୧୪୦ ରୁ ୧୭୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ.

୨. କୁଣ୍ଡି ପ୍ରକଟ ଆନ୍ଦୋଳରେ ମୌସୁମୀ ସକ୍ରିୟ ପରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇ ୮୦ ରୁ ୧୦୦ ମି.ମି ବର୍ଷା ହେଲେ ବୁଣିବା କାମ ସିନ୍ଧୁ ସରିବା ଉଚିତ.

୩. କୁଣ୍ଡି ପ୍ରକଟ ଆନ୍ଦୋଳରେ ସମ୍ବନ୍ଧ କପା ଡ୍ରୋଷ ପଞ୍ଚତିରେ ଚାଷ କଲେ ହୁତା କରି ମନ୍ତ୍ର ବୁଣିବା ଉଚିତ.

୪. ସନ୍ଦର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କପା କୁ ୯୦ * ୩୦ ସେ.ମି ବ୍ୟବଧାନରେ ଜଳ ସେଚନ ର ସୁବିଧା ଥିବା ଜଗାରେ ଚାଷ କରିବା ଉଚିତ.

୫. ସିନ୍ଧୁ ଆମଳ ହେଉଥିବା ଅଣ ବି.ଟି. କିସମ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ସୁରଜ, ଏନ.୬୮. ଏନ.୬୯ (ଭି.୬୮-୬୯.୬୯ ପର୍ବତୀୟ), ଏ.କେ.୬୮.୦୮୧ (ଡ.ପି.ଦି.କେ.ଭି. ଅନ୍ତାଳା), ଫୁଲେ ଧନ୍ତ୍ଵାନ୍ତି (୬୮.୬୮.କେ.ଭି.ରହୁରି), ଓ ଅନ୍ତାଳି (୬୮.ଆର.କେ.୪୧୭) , ଏହି କିସମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜୁନେ ୧୫ ପୁର୍ବରୁ ସମ୍ବନ୍ଧ କପା ଚାଷ ପଞ୍ଚତିରେ ୭୦*୧୦ ସେ.ମି (୪୫* ୧୦ ଫୁଲେ ଧନ୍ତ୍ଵାନ୍ତି) ବ୍ୟବଧାନରେ ବୁଣିଲେ କପା ଫେଲ ରେ ଜଳାଭାବ ଚାପ ଓ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକର ପ୍ରଦୂର୍ଭାବ ଦେଖାଯିବ ନାହିଁ.

୬. ସମ୍ବନ୍ଧ ପଞ୍ଚତିରେ ଅଣ ବି.ଟି. କପା କିସମ ମଞ୍ଚିରେ ଅନ୍ତ ଫେଲ କୁ ୯୦* ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ଲଗାଇବା ଉଚିତ. ଅଣ ବି.ଟି. ଓ ଭି.ଟି. କିସମାରେ ଅନ୍ତ ଫେଲ ହିସାବରେ ସୋମ୍ବିନ, ଗୁଆର, ବିରି ଓ ଝୁଡ଼ନ୍ତି (ସୋମ୍ବିନ ମନ୍ତ୍ର କୁ ରାଙ୍ଗଜୋବିଯମ କିମ୍ବା ବ୍ରାତି ରାଙ୍ଗଜୋବିଯମ ଦ୍ୱାର ବିହନ ବିଶେଷନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ) କୁ ଦୁଇ ଧାତି ବ୍ୟବଧାନରେ କପା ଗଛ ମଞ୍ଚିରେ ଲଗାନ୍ତି.

୭. କପା ଜମିର ସୀମାନ୍ତରେ (୨ ରୁ ୩ ଧାତି) ହରତ , ବାଜରା, ମକା କିମ୍ବା ଜାମାର କୁ ଲଗାଇଲେ ଶୋସକ ପୋକକୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରିବ. ଏହାଦ୍ୱାର ଆମେରିକୀୟ ବକରା ବିନ୍ଦା ପୋକକୁ ମଧ୍ୟ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରିବ.

୮. ପ୍ରଥମ ବର୍ଷା ପରେ ଗୋବର ଖତ କୁ ୪ ରୁ ୧୦ ଟନ /ହେକ୍ଟାର ପ୍ରଯୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ.

୯. ପୋଷକ ତତ୍ତ୍ଵ ର ବିବନ୍ଦନ ପାଇ ଆଜୋଟୋବ୍ୟାକ୍ଟର ବା ଫେଲେଟ ସଲ୍ୟୁବିଲାଇଜିନ୍ଟ୍ ବ୍ୟାକ୍ଟ୍ରେଟିମା (ପି.୬୮.ବି) ୨୫ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ୧ କି.ଗ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ.

୧୦. ମାଟି ପରିଷ୍କାର ପରେ ରଜ୍ୟରେ ଥିବା କୁଣ୍ଡି ବିସ୍ତରିତ ଯତ୍ନରେ ଅନୁମୋଦିତ ଯତ୍ନକୁରାନ୍, ଫେଲରସ ଓ ପୋଟାସିଯମ କୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଦରକାର.

୧୧. କପା ଗଛ ୯୦ ଦିନର ହେବାରେ ଅଣୁ ସାର ହିସାବରେ ୧% ମ୍ୟାଗ୍ରେସିଯମ ସଲ୍ଲୋଟ, ୨% ମୁରିଆ, ୦.୫ % ଜିନ୍ଦ ସଲ୍ଲୋଟ ଓ ୦.୨ % ବୋରନ କୁ ୧୫ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ଦୁଇ ଥର ପତ୍ର ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ. ଓ ଏହ ବ୍ୟତୀତ କ୍ରାଏ ୧ ପ୍ରୋଟିନ ର ଉଚିତ ପରିଲକ୍ଷଣ ଓ ପତ୍ର ରେ ନାଲି ଦାଗର ନିରକରଣ ପାଇ ୨% ଟି.ଏ.ପି କୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ.

୧୭. ଗଛ ହାର ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଯଦି ଖାଉଳ ବା ମୁଲସ୍ତା ରୋଗରେ ଆକ୍ରମଣ ହୁଏ ତା ହେଲେ ୧% ବାଜିଷ୍ଟିନ କୁ ମାଟି ଉପରେ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ.

୧୮. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଫୁଲ ନ ଖାଦିବା ପାଇଁ ପ୍ଲାନ୍ଟିକ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ୪.୪ ଏସ, ଏଲ (ୱନ.୬.୬.) ହର୍ମୋନ କୁ ୨୧ ପି.ପି.ଏମ (୩ ମି.ଲି. ପ୍ରତି ୧୫ ଲିଟର ପାଣି) ହିସାବରେ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ.

ରୋଗ ପରିଚାଳନା

ଖାଉଳା ରୋଗ/ ମୁଲ ସଡ଼ା ରୋଗ:- ଜମିରେ ଜଳାଭାବ ପରେ ବର୍ଷା ହେଲେ କିମ୍ବା ଜଳସେତନ କଲେ ଏହି ରୋଗର ଲଖଣ ପରିଲଖିତ ହୁଏ. ଏହି ରୋଗୁର ନିରାକରଣ ପାଇଁ କୋବାଲ୍ଟ କ୍ଲୋରାଇଡ କୁ ୧୦ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ (୧୦ ପି.ପି.ଏମ) ମିଶାଇ ଆକ୍ରମଣ ଗଛ ରେ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ୨୫ ଗ୍ରାମ କପର ଅଛି କ୍ଲୋରାଇଡ ଓ ୨୦୦ ଗ୍ରାମ ଯୁରିଆ କିମ୍ବା କର୍ବେନ୍ଟାଜିମ କୁ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ମାଟି ଉପରେ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ.

ବକରା ସଡ଼ା ରୋଗ: ଗଚ ନିମ୍ନ ଭାଗରେ ସିନ୍ତ୍ର ହୋଏଥିବା ବକାରା ଗିତିକ ରେ ଏହି ରୋଗ ସଧାରଣତ ଝିପିଝିପି ବର୍ଷା କିମ୍ବା ମୋଘୁଆ ପଗରୁ ହେଲଥାଏ.

ଏହି ରୋଗର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ମେନ୍ଟୋଜେବ ୭୫ ଡବ୍‌ଲୁ.ପି +କ୍ଲୋରୋଆଲୋନିଲ ୭୦ ଡବ୍‌ଲୁ.ପି କୁ ୨୫ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ. ଏହା ଛଡ଼ା ୧୦ଗ୍ରାମ ସେଲ୍କ୍ରୋଟ ୧୯ କିମ୍ବା ୪୦ ମି.ଲି. ଟ୍ରିଟନ କୁ ୧୦୦ ଲିଟର ପିଂମି ଜନିତ ଦ୍ରୁବଣ ରେ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ.

ଅଲଟରନେରିଆ ପଡ଼ୁ ସ୍ତ୍ରୀ ପୋଡ଼ା ରୋଗ: ଏହି ରୋଗର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ମେନ୍ଟୋଜେବ କୁ ୨.୫ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ.

ମାଇରୋଥେସିଯମ ପଡ଼ୁ ଦାଗ/ ବୀଜଶୁ ଜନିତ ପଡ଼ୁ ପୋଡ଼ା ରୋଗ: ଏହି ରୋଗର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ଷ୍ଟେପ୍ଲୋମାଇସିନ ସେଲ୍କ୍ରୋଟ (୧୫- ୨୦ ଗ୍ରାମ/ ହେକ୍ଟର) + କପର ଅଛିକ୍ଲୋରାଇଡ (୧୫୦୦ - ୨୦୦୦ ଗ୍ରାମ/ ହେକ୍ଟର) କୁ ୨୦୦- ୨୫୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ.

ଘାସ ପରିଚାଳନା:

ମଇ ଦେଇ ମାଟି ଗୁନ୍ତୁ କଲା ପରେ କିମ୍ବା ଫୁଲ କୁଣିବାର ୧ରୁ ୨ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଷ୍ଟମ ୩୦ ଲ.ସି କିମ୍ବା ବାସାଲିନ ୪୫ ଲ.ସି କୁ ୨.୫ ଲିଟର ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ହିସାବରେ ସିନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ପରିଆଣରେ ଘାସ କୁ ନିଷକ୍ରମ କାରାଯାଇ ପାରିବ. ଘାସମାରା ଔଷଧ ଛୋଟ ବା କଞ୍ଚଳ ଘାସ ଉପରେ ଭଲ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଥାଏ.

(ଘାସ ହେଲା ପରେ ଘାସମାରା ଔଷଧର ପ୍ରୟୋଗ ମାତ୍ରା ହେଉଛି ୪୦ ରୁ ୭୫ ଗ୍ରାମ/ ହେକ୍ଟର)

ଘାସ:- - କ୍ରିଜାଫପ ଇଥାଇଲ କିମ୍ବା ଫିନୋକ୍ଲାଫପ ଇଥାଇଲ କିମ୍ବା ଫ୍ଲୁଆଜିଫପ ଟ୍ୟୁଟାଇଲ

ଏକବିରଜ ପତ୍ରିର ଘାସ: ପ୍ରୋପାକ୍ରିଜାଲୋଫପ ଇଥାଇଲ

ଦ୍ୱି ବିରଜପଡ଼ୁ ଘାସ: ପାଇରିଆଯୋବେକ ସୋଡ଼ିୟମ.

କପା ଫୁଲ ରେ ଅନ୍ତ ଫୁଲ ଲଗାଏବା ଦ୍ୱାର ଘାସ ନ କମିଲେ କିମ୍ବା ଓଦା ମାଟି ଦ୍ୱାର ଘାସ ବାହିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଗଲେ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଘାସମରା ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ. ଘାସ ଯଦି ୧୦ରୁ ୧୫ ଦିନର ହୋଇଥାଏ ଏହି

ଘାସରା ଅଷ୍ଟା ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଥାଏ. କୁଷକ ମାନେ କୁଷି ଦୈଗ୍ୟାନିକ ନ୍ତି ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଘାସମରା ଅଷ୍ଟା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ.

ଜଳ ନିଷାମନ ପରିଚାଳନା:

ଅତ୍ୟଧିକ ପାଣି କପା ଫେଲା ପାଇଁ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଥିଲେ. ଦକ୍ଷିଣ ଓ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବର୍ଷା ଯୋଗୁ ଚାଷ ଜମିରୁ ଜଳ ନିଷାମନ କଷିକର ହୋଇଥାଏ. କ୍ରିଷ୍ଣକର୍ପାସ ମୁଦ୍ରିକା କପା ଚାଷ ପାଇଁ ଉଚ୍ଛଵି ଆତେ. ଯଦି କପା ଜମିରେ ଜଳ ନିଷାମନର ସ୍ଵର୍ଗିତା ନ ଥାଏ ତେବେ ଫେଲା ନଷ୍ଟ ହେବାର ମତ୍ରା ଅଧିକ ଥାଏ. ତେଣୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଜଳ ନିଷାମନ ସ୍ଵର୍ଗିତା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ. ୨୦୦ ମିମି ବର୍ଷା ହେଲେ ମୁଦ୍ରିକା ଖଳ ସରଖଣ ପାଇଁ ଛୁଟା ଟେକିବା ବ୍ୟବଶ୍ୱାସ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ. ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିକାଥେ ଖଳ ସରଖଣ ରେ ସହାକ ହୋଇଥାଏ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ପାଣି ଜମିରୁ ନିଷାମିତ ହେବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ. ଜମିର ସୀମାନ୍ତରେ ଜଳ ନିଷାମନ ର ସ୍ଵର୍ଗିତା ରହିଲେ ଜମିରେ ଥିବା ଅତ୍ୟଧିକ ପାଣି ସେହି ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ନିଷାମିତ ହୋଇପାରିବ. କପା ବୁଣିବା ସମୟରେ ମନ୍ଦିର ବା ପୁଟ କରି ବୁଣିବା ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ବର୍ଷା ହେଲେମଧ୍ୟ କପା ଫେଲା ନଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ. ଓ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅନାବଶ୍ୟକ ମାଆନ୍ତ୍ରା ର ପାଣି ନିଷାମିତ ହୋଇ ପାରିବ. ପାଣି ଜମି ରହିବା ଦ୍ୱାରା ଯଦି କପା ଗଛ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଯାଏ ତା ହେଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ସାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ. ଅତ୍ୟଧିକ ବାର୍ଷା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ତେବେ କୌଣସି ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ନରେତ ବର୍ଷା ଯୋଗୁ ସବୁ ସାର ଧୋଇ ହୋଇଯିବ.

୦.୫ ରୁ ୧.୦% ଡି.ଏ.ପି କିମ୍ବା ୧୯:୧୯:୧୯ (ସମ୍ବାଦ ଜାନ ମିଶ୍ରଣ) କୁ ପ୍ରତି ସପ୍ତାହ ବ୍ୟବଧାନରେ ପତ୍ର ସିନ୍ନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ପାଣି ଯୋଗୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିବା ଗଛରା ସ୍ଥାଯି ବଜାୟ ରହିବ.

ପୋକ ପରିଚାଳନା:

ସଧାରଣ ସୁପାରିଶ:

କଣ କରିବେ	କଣ କରିବେ ନାହିଁ
୧) ଶୋଷକ ପୋକ ପରିଚାଳନା: ଶୋଷକ ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧୀ କିସମ ବା ସନ୍ଧର ଜାତୀୟ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଗଛ ହେବାର ୨ ରୁ ୩ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥାଏ. ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକୃତିକ ପରଜୀବୀ ଓ ପରଭୋଜୀ ପୋକ ଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋ ଇଯିବା ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶ ର ଭାରପାଦ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋ ଇଥାଏ ତେବେ ବରମାର କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ.	୧) ଭଉର ଭାରତରେ ୧୫ ମଇ ସୁଦ୍ଧା ବୁଣିବା ଖାମ ସାରନ୍ତୁ. ଏହା ଦ୍ୱାରା ଭୁତାଣ୍ଣ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡା ରୋଗର ବୁଦ୍ଧି ରୋକାଯାଇପାରିବ.
୨) ଅନ୍ତ ଫେଲା ହିସାବରେ ଗୁଆର/ ଟୁତ୍ତଙ୍କ/	୨) ପ୍ରଥମ ୧ରୁ ୨ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଥା ସମ୍ଭବ ରସାୟନିକ

	ଜ୍ଞାନ/ସୋଧବିନି/ ବିରି କୁ ଲଗାଇବା ଦ୍ୱାରା ପରଭୋଜୀ ପୋକର ମତ୍ରା ବଧିବ ଯହା ଶୋଷକ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ.		କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ. ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକୃତିକ ପରଭୋଜୀ ଓ ପରଜୀବୀ ପୋକ ର ମତ୍ରା ବୁନ୍ଧି ପାଇବା ସନ୍ତୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ କେତେକ ପରିମାଣରେ ଶୋଷକ ପୋକ ହ୍ରାସ ପାଇବ.
			ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ: ଲେଟିବର୍ଟ ବୀଳ,କ୍ରାଇସୋପର୍ଲା କର୍ନିଆ,ସମ୍ମିଦ ମାଛି, ଜିଓକୋରିସ, ଏନାସିଯସ ପ୍ରଜାତି, ଏ ଫିଲିନସ, ମିରିଡ ପୋକ ଓ ବୁଧିଆଣୀ ଇତ୍ୟାଦି ପତ୍ରତିଆ ପୋକ, ଜୌ ପୋକ(ପତ୍ରତିଆ ପୋକ), ଧଳାମାଛି, ପତ୍ର ଉକୁଣୀ, ଓ ଦହିଆ ପୋକ କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାନ୍ତି
୩)	ଇମିଡାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ(୮ ଗ୍ରାମ), ଭିଟାଭେଙ୍କ କିମ୍ବା ଥିରାମ ୩ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ୧ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ବୋଶୋଧନ ରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ ଶୋଷକପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ.	୩)	କପା ଫର୍ମଲରେ ଲେପିଦୋପ୍ତେରନ ଜାଅତୀୟ ପୋକ ଯଥା ପତ୍ରମୋଡା ପୋକ() ଓ ଘୋଡା ପୋକ () ଦେଖାଗଲେକୌଣସି ପ୍ରକାର କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ. ଏହି ଶୁକ ଗୁଡ଼ିକ ଅତି କମ ପରିମାଣରେ କପା ଫର୍ମଲ କୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ.କିନ୍ତୁ ଏହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରଭୋଜୀ ପୋକ ଯଥା କ୍ରାଇସୋପର୍ଲା ଏପାଣ୍ଟିଲେସ ପ୍ରାଅଜାତି, ସିଏରୋପ ଫର୍ମୋସା, ର ହୋସ୍ଟ ହିସାବରେ କାମ କରିଥାଏ ଯହା କି ଆମେରିକୀୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବକରା ବିଦ୍ରା ପୋକ କୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ.
୪)	ସବଖାରଜାନ ଯୁକ୍ତ ସାର କମ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ନଚେତ ଏହା ଶୋଷକ ପୋକର ପ୍ରାଦୁୟର୍ତ୍ତାବ ବତାଇଥାଏ.	୪)	ବି.ଟି ଥିବା କୌଣସି ଔଷଧ ବି.ଟି. କପାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ.
୫)	କପା ଇମିକ୍ରୁ ଘାସମୁକ୍ତ ରଖନ୍ତୁ	୫)	ନିଓନିକୋଟିନୋଏଡ ଜାତୀୟ କୀଟନାଶକ ଯଥା ଏସିଗମିପ୍ରିଡ, ଇମିଡାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ, କ୍ଲୋଥିଆନିଡିନ ଓ ଥାଯୋମିଯ୍ୟୁକ୍ତାମ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଯେହେତୁ ସମ୍ଭାବନା କିମ୍ବା ଗୁଡ଼ିକୁ ଇମିଡାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ ସହିତ ବିହନ ବିଶୋଧନ କରିବା ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଥାଏ.
୬)	ଦହିଆ ପୋକ ଲାଗିଥିବା ଗଛ କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ	୬)	ଡକ୍ଟର ଏଚ.୨ ଜାତୀୟ କ୍ଲ୍ଯାସ ୧ (ଅଧିକ ବିଷାକ୍ତ ଜାତୀୟ)

	નષ્ટ કરિદિઅત્તુ.		ક1ચનાશક પણ્ણામિત્તન, મિથાઇલપરાથાયન, પોરેટ, મોનોક્રોટોપ્સ, તાઇક્રોર્જસ, કર્વોપ્સ્યુરન, મિ થોમાઇલ, ત્રાઇજાઅફ્સ, ઓ મેનાસીસ્પ્લ્યુબ બ્યબહાર કરતું નાહિ.	યથા
૭)	અંતિ કમ પરિમાણરે પસલકું હાનિ કરુથિબા ક1ચ દમન પાછ નિય જાતીય કિયા જેણે બક1ચનાશક બ્યબહાર કરતું.	૭)	પસલ બિશીબાર પ્રથમ ૪ રુ ૪ માસ મધ્યરે કોણસ્થિ પાઇરિથ્રેડ જાતીય કાચનાશક બ્યબહાર કરતું નાહિ. ધલામાછિર દમન પાછ મિશ્રિત કાચનાશક પ્રયોગ કરતું નાહિ.	
૮)	પાઠક બકરાબિન્ધા પોકર ગઢિબિધ જાણિબા પાછ ફેરોમોન જણા લગાતું.	૮)	પાઠક બકરાબિન્ધા પોકર પ્રદ્યુર્જાબ અધિક હેલે પાખીરિથ્રેદ જાતીય કાચનાશક કુ થરે ઓ એ બેશી રે દૂંજ થર બ્યબહાર કરતું.	

શોષક પોકર પરિચાલના:

યદિ ધલામાછિ કિયા પત્રસીઆ પોક આર્થિક દહેલી સામા (ગ્રેડ ૭)અંતિક્રુમ કરે યાહા દ્વારા પત્ર મોચ હોલ
પત્ર ધાર હલદિઆ પદ્ધિ ૭૪૪ રુ અધિક ગછ આક્રાન્ત હુએ તા હેલે નિય લિઝિટ ઉપાય અબલમ્બન કરતું:

૧) નિય ડેલ ૧.૦% + નિય ભિટિક ઓષ્ઠ ૪૦%+ ૦.૦૪ - ૧.૦% સાબુન ગુન્ઝ કુ મિશાલ બ્યબહાર કરતું.

૨) ભર્ટસીલિયમ લેકાની ૧૦ ગ્રામ પ્રતિ લિટર પાણી રે મિશાલ પ્રયોગ કરતું. બિશ્વાસનીય સુત્રરૂ ઉપયુક્ત ઓષ્ઠ કિણતું.

૩) ડાલફેન્સિયુરન ૪૦ ડાલ્સ્પિ ૮૦૦ગ્રામ/ હેક્ટર.

૪) ફ્લોનિકામિટ ૪૦ દાલ્સ્પિ ૮૦૦ગ્રામ/ હેક્ટર

૫) હૃદ્યપ્રોફેજિન ૭૪૪ એસ.એ ૮૦૦ગ્રામ એ.આઇ/ હેક્ટર

પરિબેશ ઓ પર્યાબરણ સુરક્ષા કુ ધ્યાનરે રણી ડાલમિથોએટ કિયા એસિફેટ કિયા લથિયન મધ્ય બ્યબહાર
કરાયાલ પારિબ.

યદિ મિરિટ પોક કર ગુઢિકું અધિક પરિમાણરે નષ્ટ કરે તા હેલે એસિફેટ કુ ૧ ગ્રામ પ્રતિ લિટર પાણી કિયા
ડાલમિથોએટ કુ બ્યબહાર કરાયાલપારિબ.

ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକର ପରିଚାଳନା:

ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକର ପରିଚାଳନା:

ବି.ଟି କପାକୁ ଆମେରିକୀୟ ଓ ଚିତ୍ରିତ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକ ନଷ୍ଟ କରିପାରେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ପାଠଳା ବକରା ବିନ୍ଦା ପୋକ କ୍ରାଏ ୧ ଏ.ସି + କ୍ରାଏ ୨ ଏ.ବି ବଲଗାର୍ଡ ୨ ପ୍ରତି ପ୍ରତିରୋଧ ଶକ୍ତି ଖୀଣ ଥିବାରୁ ଏହା ବକରା ଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାର ଖମତା ରଖିଥାଏ. ତେଣୁ ଏହାକୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥାଏ.

ଆଶ ବି.ଟି କିସମରେ ବକରା ବିନ୍ଦା ପୋକର ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ କେତେକ ସୁଚନା:

ଆଶ ବି.ଟି. କପା କିସମରେ ଯଦି ଆମେରିକୀୟ ବକରା ବିନ୍ଦା ପୋକ ଆର୍ଥିକ ଦହେଲୀ ସୀମା (୪୦% ରୁ ଉଠି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଥିବା କବ୍ର ବା ବକରା) ଅତିକ୍ରମ କରେ ତା ହେଲେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ କେତୋଟି ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତୁ.

୧) ଆଶ ବି.ଟି କିସମରେ ଏତ. ଏନ. ପି. ଭି (ହେଲିକୋଉର୍ପା ଆର୍ମିଜେରା ନ୍ୟକ୍ଲିଯାର ପଲିହେତ୍ରୋସିସ ଭାୟରସ) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ. ପ୍ରତି ସପ୍ତାହ ଅନ୍ତରରେ ନିମ୍ନ ଭିତ୍ତିକ ଉଷ୍ଣଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ.

୨) ଆନ ବି.ଟି କିସମରେ ଫ୍ରସଲ ବୁଣିବାର ୩୦ ରୂପ୍ୟ ଦିନ ପରେ ଯଦି ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକ ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ଟ୍ରାଇକୋଗାମ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ.

୩) ପାଠଳ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକ ଆର୍ଥିକ ଦହେଲୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ ଏହାର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଟ୍ରାଇକୋଗାମ ବୀଜାଣୁ ଅନ୍ତର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ

୪) ଆମେରିକୀୟ ବକରାବିନ୍ଦା ଛୋକର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହେ ଉ ଥିବା କୀଟନାଶକ:

୧) କ୍ଲୋରନ୍ତାନିଲିପ୍ରୋଲ ୨) ଫ୍ଲୁବେନ୍ଟିଆମାଇଡ ୩) ସ୍ପିନସେଡ ୪) ଲମାମେକ୍ଟିନ ବେନ୍ଦ୍ରୋଏଟ ୫) ଲନ୍ଦୋକ୍ଲାର୍ବ.

ଏହି କୀଟନାଶକ କେବଳ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ ଅଟେ. ଏହା କପାର ଉପକାରୀ କୀଟା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ.

୫) ପାଠଳ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକ: ଏହି ବକରାଥ ବିନ୍ଦା ପୋକର ଆର୍ଥିକ ଦହେଲୀ ସୀମା ହେଉଛି ୧୦ ଟି ସବୁଜ ବକରା ରେ ୧ ଜୀବନ୍ତ ଶୁକ କିମ୍ବା ୩ ଟି ସମନ୍ଦୟ ରାତିତେ ପ୍ରତି ରାତି ୮ ଟି ପ୍ରଜାପତି. ପାଠଳ ବକରାବିନ୍ଦା ପୋକର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କିନାଳୁସ ୨୪ ଲ୍.ସି କିମ୍ବା ପ୍ରୋପେନୋଫସ ୪୦ ଲ୍.ସି ୨ ମି.ଲି ପ୍ରତି ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ କିମ୍ବା ଆମ୍ଯୋକାର୍ବ ୭୫୦ ଦର୍ତ୍ତାପି ୨୦ ଗ୍ରାମ କିମ୍ବା ପାଇୟିରିଥ୍ରେଟ ଜାତୀୟ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ.

କପା ଫ୍ରସଲର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୋକର ପରିଚାଳନା:

୧) ପଡ଼ୁଞ୍ଜିଆ ଲେଡା ପୋକ: ଏହାର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଏହାର ଅନ୍ତର ଗୁଡ଼ିକୁ ସନ୍ଧ୍ୱର କରି ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏସ. ଏନ. ପି. ଭି. (ସ୍ପୋଡୋଫ୍ଲେଆ ଲିରୁରା ନ୍ୟକ୍ଲିଆର ପୋଲିହେତ୍ରୋସିସ ଭାୟରସ) ୫୦୦ ଏଲ.ଇ/ ହୁର କିମ୍ବା ନୋଡାଲୁସ ୧୦ ଲ୍.ସି ୨୦ ମି.ଲି କିମ୍ବା ୨୫୦ ଗ୍ରାମ ଆମ୍ଯୋକାର୍ବ ୭୫୦ ଦର୍ତ୍ତାପି କୁ ୨୫୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିନ୍ତନ କରନ୍ତୁ.

୨) କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଦା ପୋକର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରୋପେନୋଫସ କୁ ୨ ମି.ଲି ହିସାବରେ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିନ୍ତନ କରନ୍ତୁ.

୩) ବୁଣ୍ଡ ବହୁଳ ଆନ୍ତଳରେ ଗେଣ୍ଟା ପ୍ରଭାବରୁ ରଖା ପାଇବା ପାଇଁ ଗଛ ଚାରି ପଖରେ ଥିବା ମଟିରେ ୨% ମୋଟାଲ୍କିହାଇଡ କୁ ୧୨.୪ କି.ଗ୍ରା ପ୍ରତି ହେଣ୍ଟ୍ରୋ ହିସାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ.

ଧଳାମାଛି ର ପରିଚାଳନା:

୪ ଟି ମୁଖ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ:

କଣ କରିବେ	କଣ କରିବେ ନାହିଁ
୧) ଉଚିତ ସମୟରେ ବୁଣିବା କାମ ସାରକୁ.	୧) ଡେରିରେ ବୁଣକୁ ନାହିଁ.
୨) ପତ୍ର ମୋଡା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି ଥିବା ଦେଶୀ କପା କିସମ କିମ୍ବା ସନ୍ତୁର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ କୁ ଚଯନ କରନ୍ତୁ.	୨) ପତ୍ର ମୋଡା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି ନ ଥିବା ଦେଶୀ କପା କିସମ କିମ୍ବା ସନ୍ତୁର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ କୁ ଚଯନ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ.
୩) ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଘୂରିଆ , ଫସଫରସ ଓ ପଚାସ ସାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ.	୩) ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣରେ ଘୂରିଆ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ.
୪) ସମନ୍ତ୍ରିତ କୀଟ ପରିଚାଳନା ବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଶାଳୀ ଅବଳମ୍ବନ କରନ୍ତୁ	୪) ବାଛି ବିଚାରି କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ଯଥା ପାଇରିଥୁଏଡ଼, ଏସିଫେଟ ଓ ମିଶ୍ରିତ କୀଟନାଶକ କୁ ଫସଲ ର ପ୍ରଥମାବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ ଧଳାମାଛିର ପ୍ରାଦୁର୍ଯ୍ୟାବ ବଢ଼ିବ.

ଧଳାମାଛି ପାଇ ସମନ୍ତ୍ରିତ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ / ପରିଚାଳନା ପ୍ରାଣାଳୀ:

୧) ଦେଶୀ କପା କିସମ କୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ: ମୁଖ୍ୟତ ଦେଶୀ କପା କିସମ ରେ ଧଳାମାଛି ପ୍ରତି ପ୍ରତିରୋଧି ବା ସହନଶୀଳତା ଶକ୍ତି ରହିଥାଏ. ଏଥିରେ ପତ୍ରମୋଡା ଭୁତାଣୁ ପ୍ରତି ପ୍ରତିରୋଧ କ୍ଷମତା ରହିଥାଏ. ଯୁ ଅନୁକରେ କପା ଫସଲ ପତ୍ରମୋଡା ରୋଗରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ ସେହି ଅନୁକରେ ଦେଶୀ କପା କିସମ କୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ.

୨) ପତ୍ରମୋଡା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି ସନ୍ତୁର ଯାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ କୁ ଚଯନ କରନ୍ତୁ: ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ସନ୍ୟୋଜିତ କପା ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର (୧.ଆଇ.ସି.ସି.ଆଇ.ପି.) ଆଇ.ସି.୧.ଆର- ସି.ଆଇ.ସି.ଆର ୨୦୧୭ ଚଳିତ ବର୍ଷ ପାଇ ପତ୍ରମୋଡା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି ଥିବା ସନ୍ତୁର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ ର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିତିଯାହାକି ଉଭର ଭାରତରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ କୁଣି ବିସ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ. ଏହି କିସମ ଗୃହିକ ବିଷ୍ୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇ କୁଣି ବିସ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ କୁଣି ସାନ୍ତୁର ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ. ପତ୍ରମୋଡା ଭୁତାଣି ପ୍ରତିରୋଧ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷୟମତା ନ ଥିବା ସନ୍ତୁର ଜାତୀୟ ବି.ଟି.କିସମ କୁ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ.

୩) ଉଭର ଭାରତରେ ମଧ୍ୟମ ସମୟରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା ସ୍ଵର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ କୁ ଚାଷ କରନ୍ତୁ: ମଧ୍ୟମ କାଳରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା କିସମ କୁ ଚାଷ କରନ୍ତୁ. ଏହା ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ପ୍ରକୋପରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବେ. ଏହା ଛଡା ଯେଉ ଅନୁକରେ କପା ଓ ଗହମ ଫସଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ହୁଏ ସେହି ଜାଗାରେ ଶୀଘ୍ର କପା କିମ୍ବା ଗହମ ବୁଣିବା କାମ ସାରନ୍ତୁ.

୪) ଉଚିତ ସମୟରେ ବିଶ୍ଵାସ (୧୫ ମଳ ପୁର୍ବରୁ): ଉଚିତ ସମୟରେ ବୁଣା କାମ ସାରିବା ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ଓ ପଡ଼ିମୋଡ଼ା ରୋଗରୁ ଫେଲିବା କଷ୍ଟକର.

୫) ଘାସ ବାହିବା: ମୁଖ୍ୟତ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଚାଷ ଜମିକୁ ଓ ଚାଷ ଜମିର ସୀମା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକଳକୁ ଘାସ ମୁକ୍ତ ରଖନ୍ତୁ.

୬) ଜମିର ସୀମା ପରିରକ୍ଷା: ଜମିର ସୀମା ପରିରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଏହା କାହାର କାହାର ଜାତୀୟ ଫେଲିଲାକୁ.

୭) ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣର ଯୁରିଆ ସାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ: ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ଯୁରିଆ ସାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ, କିନ୍ତୁ ହେବା ସମୟରେ ଅତ୍ୟେକ ଯୁରିଆ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶୋଷକ ପୋକ ଯଥା ଧଳାମାଛି ଓ ପଡ଼ିଖିଆ ପୋକର ପ୍ରାହ୍ୟର୍ଜାବ ବହିଥାଏ. ସମାନ ଅନୁପାତରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଫେଲା, ଓ ଘାସ ସାର ଫେଲା କୁ ଯୋଗାଏବା ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ଓ ପଡ଼ିମୋଡ଼ା ରୋଗ କୁ କେତେକ ପରିମାଣରେ ରୋକାଯାଏପାରିବ. ବୁଣିବା ସମୟରେ ମୂଳସାର, ଫୁଲଙ୍କ କିନ୍ତୁ ଧରିବା ସମୟରେ ଶୀର୍ଷ ସାର ଯୋଗାଇବା ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଅମଳ ଓ ପୋକ ପରିଚାଳନାରେ ସହାଯକ ହୋଇଥାଏ.

୮) ଉପକାରୀ କୀଟ କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ରଖନ୍ତୁ: ଅନାବଶ୍ୟକ ହିସାବରେ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶରେ ଥିବା ଉପକାରୀ କୀଟ ଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଆନ୍ତି. ତେଣୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯଦ୍ବର ସହିତ ପର୍ଯ୍ୟାବରନବା ପରିବେଶର ସନ୍ତୁଳନ ବଜାୟ ରଖି ଉପକାରୀ କୀଟଗୁଡ଼ିକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକରନ୍ତୁ.

ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ପରଜୀବୀ କୀଟ ଯଥା ସେରନ୍ତିଯମ ପର୍ଯ୍ୟେକଣେସମ (ସିକାର୍ଟ), ଚିଲୋମିନେସ ସେପ୍ଲାକ୍ୟଲେଟା (ଫେଟ୍ରିସେସ), ବ୍ରୋମୋଏଡ୍ସ ସ୍କ୍ୟୁରାଲେସ (ଫେଟ୍ରିସେସ) ଉଭର ଭାରତରେ ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ଉପକ୍ରିୟା ଧଳାମାଛି କୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ. ଏହାଛତା ଅନ୍ୟ ୨ ଟି ପରଜୀବୀ ଖୀଟ କୋକିନେଲ୍କୁ ସେପ୍ଲେମ୍ପୁନ୍କଟାଟା ଓ କ୍ରାଇସୋପର୍ଲା ଜାଷ୍ଟ୍ରୋମି ସିଲୋଇର ଉପକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି. ପରଜୀବୀ କୀଟ ଯଥା ଏନକର୍ତ୍ତା ଲୁଚିଆ (ମାସି) ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ.

ପ୍ରାକ୍ରିକ ଓ ଜୈବିକ ଉପାୟରେ ୭୫% ପର୍ଯ୍ୟେକ୍ଟ ଧଳାମାଛି ରପ୍ରଦ୍ୟର୍ଜାବ କୁ କମାଯାଇପାରିବ. ଧଳାମାଛି ଯଦି ଧଳାମାଛି ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ ପ୍ରତିରୋଧ ପ୍ରଶାଳୀ:

୧) ଫେଲ ହେବାର ପ୍ରଥମାବିଷ୍ଟାରେ ଯଦି ଧଳାମାଛି ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ହଳଦିଆ ଅଠାଲିଆ ଯନ୍ତ୍ର ଲଗାନ୍ତୁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ର ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଜାଣିବାରେ ସହାୟ ହେବ ଓ - ଧଳାମାଛି କୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ. ହଳଦିଆ ଅଠାଲିଆ ଯନ୍ତ୍ର ର ଅନୁକୀଳଣ (ଆକାର ଓ ଘନତ୍ବ ହିସାବରେ) ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ର ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା (ପଡ଼ି ପ୍ରତି ୪ ଟି ପୁଣ୍ୟାନ୍ତ୍ର ପୋକ) ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ସହଜ ହୁଏ. ଭେକ୍ୟମ ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଫେଲର ପ୍ରଥମାବିଷ୍ଟାରେ ଧଳାମାଛି କୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସହଜ ହୁଏ.

୨) ଜୈବ କୀଟନାଶକ: ପ୍ରାକ୍ରିକ ଉପକାରୀ ପୋକ କୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇନିମ୍ ତେଲ, ଜତା ତେଲ, କପାମନ୍ତ୍ର ତେଲ, ମାଛ ତେଲ ଓ ସାବୁନ ଗୁଣ୍ଠ କୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ. ଜୈବ କୀଟନାଶକ ହିସାବରେ ଭର୍ତ୍ତିସିଲିୟମ ଲୋକାନ୍ତିକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ. ସିନ୍ତନ ବେଳେ ଧ୍ୟାନ ରଖନ୍ତୁ ଯେମିତି କୀଟନାଶକ ପଡ଼ି ତଳ ପାଖକୁ ଯାଏ ଧଳାମାଛି ର ଅଣ୍ଟା କୋଷ ଗିଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରିପାରିବ.

୩) ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ: ଧଳାମାଛି ର ଉପଯୁକ୍ତ ପାଥରିଚାଳନା ନିମାନ୍ତେ କୀଟ ବୁଦ୍ଧି ହ୍ରାସକ ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ. ଏହା କପାଫେଲ ର ଉପକାରୀ କୀଟ କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର କ୍ଷତି କରି ନଥାଏ. ଧଳାମାଛି ର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତୋଟି କୀଟନାଶକ:

୧) ପାଇସିପ୍ରୋକ୍ରିପେନ୍: ପୋକ ର ତରୁଣ ଅବିଷ୍ଟାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ହର୍ମୋନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରେ ବଧା ଦିଏ.

୨) କ୍ର୍ୟୁପ୍ରୋଫେଜିନ: ପ୍ରାନୀ କୋଷ ର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ଖାଲଚିନ ନାମକ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତି କୁ ରୋକିଥାଏ.

୩) ଡାଇଫେଲ୍‌ଇୟୁରନ: ଅଞ୍ଚିତ୍‌ଡେଟିଭ ଫଂଶ୍ନୋରିଲେସନ କୁ ରୋକିଥାଏ

୪) ସ୍ଵାଇରୋମେସିପିନ: ଲିପିତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କୁ ରୋକିଥାଏ.

ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ସିନ୍ତନ କଲାବେଳେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ ଏହା ଯେମିତି ପତ୍ର ର ତଳ ପାଖକୁ ଯାଇ ଧଳାମାଛି କୁ ନଷ୍ଟ କରିବ.

ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକର ପରିଚାଳନା:

- ବିଶ୍ଵାସ ସ୍ଵତ୍ର ବିହନ କିଣନ୍ତୁ.
- ଶୀଘ୍ର ଅମଳ ହେଉଥିବା କିସମ (୧୪୦ ରୁ ୧୭୦ ଦିନ) ବା ଶିଷ୍ଟକ ପୋକ ପ୍ରତି ପ୍ରତିରୋଧ କ୍ଷମତା ଥିବା ବି.ଟି. କିସମ: ବୃକ୍ଷି ପୁଷ୍ଟ ଅନ୍ତଳରେ ହାଲୁକା ମାଟିରେ ଏହି କିସମକୁ ୧୦*୩୦ ସେ.ମୀ. ବ୍ୟବଧାନ ରେଲଗାନ୍ତୁ.
- ମଧ୍ୟମ କାଳ (୧୮୦ ଦିନରୁ କମ) ବା ଶୋଷକ ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧ ସନ୍ତୁର ଜାତୀୟ ବି.ଟି. କିସମ: କୁଷ କର୍ପାସ ମୁଖିକାରେ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟମ ରୁ ଗଭୀର ପଢ଼ୁ ମାଟିରେ ଯେଉଁଠାରେ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିବ ସେହି ଜାଗାରେ ଏହି କିସମକୁ ୧୭୦*୩୦ ସେ.ମୀ. ବ୍ୟବଧାନ ରେଲଗାନ୍ତୁ.
- **ବି.ଟି.କପା ଚାରିପଟେ ଅଣ ବି.ଟି. ଚାଷ:** ବି.ଟି.କପା ଚାରିପଟେ ଅଣ ବି.ଟି. ଚାଷ: ବି.ଟି. କପା ବିହନ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକ ଚାଷୀ ମାନକୁ ବି.ଟି. କପା ବିହନ ସନ୍ତେ ଅଣ ବି.ଟି. ବିହନ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ ଯାକି ବି.ଟି. କପା ସହିତ ଏକା ସମୟରେ ଫୁଲ ଓ ଫଳ ଧରୁଥିବ. କପା ଫୁଲ ପାଖରେ ବୈଶ୍ଵି କୁ ଏପରି ଲଗାନ୍ତୁ ଯେମିତି କି ଭେଣ୍ଟି ଅନ୍ତରେ ରୁ ନତ୍ରେମର ମାସରେ ଫଳ ଧରିବା ସନ୍ତେ ବହୁଲ ପରିମାଣରେ କପାରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକକୁ ଆକୁଷ୍ଟ କରିବ.
- **ସମୟାନ୍ତ୍ରାରେ ବୁଣିବା କାମ ସାରନ୍ତୁ:** ସଧାରଣତ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଅନ୍ତରେ ମାସ ପରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ. ଉଚିତ ସମରେ ବୁଣିବା କର୍ମ୍ୟ ସାରିଲେ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇପାରିବେ
- **ଫେରୋମୋନ ଯନ୍ତ୍ର:** ଅନ୍ତରେ ୨ୟ ସପ୍ତାହ ରୁ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକର ନିରୀକ୍ଷଣ ପାଇ ହେବୁର ପ୍ରତି ୪ ରୁ ୪ ଟି ଫେରୋମୋନ ଯନ୍ତ୍ରାଳଗାନ୍ତୁ. ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକର ପ୍ରଜାପତି କୁ ପ୍ରତି ୩ ଦିନରେ ଲକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ. ୩ ଦିନରେ ୨ ଟି ଗ୍ରାପ ରେ ତ୍ରାପ ପ୍ରତି ୨୪ ରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଜାପତି ଦେଖାଦେଲେ ଗ୍ରାଇକୋଗାମା ବ୍ୟାକ୍ରେରିଆ କିମ୍ବା ତ୍ରାକନ ହେବାଟର ଜମିରେଛାଡ଼ନ୍ତୁ.
- **ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଯୁରିଆ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ:** ୪୪ ଦିନପୁର୍ବରୁ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଓ ପଚାସ କୁ ତିନି ସମାନ ଭାଗରେ ବୁଣିବା ପରେ, ୨୦ ଦିନରେ ଓ ୧୦ ଦିନରେ କିମ୍ବା ଫୁଲ ବିଶିବାର ୩୦ ଦିନ, ୨୦ ଦିନ ଓ ୧୦ ଦିନରେ ଗଛରୁ ୮ - ୧୦ ସେ.ମୀ. ଦୁରତାରେ ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ. ଫୁଲରେ କୁ ମୌଳିକ ସାର ହିସାବରେ ବୁଣିବା ସମୟେରେ ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ.
- ଫୁଲର ପ୍ରାଥମାବନ୍ଧାରେ କୌଣସି କୀଟନାଶକ ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ: ସମନ୍ତିତ ପୋକ ପରିଚାଳନା କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ. ନିମ୍ନ ଜାତୀୟ ଆଇଷଧ କିମ୍ବା ଉଭିଦ ବିଗ୍ୟାସ ଜାତୀୟ କିମ୍ବା ଜେବ କୀଟନାଶକ କିମ୍ବା ଜେବିକ

ପଞ୍ଚତିରେ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ହେଉଥିବା କୀଟନାଶକ ପ୍ରଥମ ମାସରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଉପକାରୀ କୀଟ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ ଓ ଫେଲ ର ପ୍ରଥମାବଷ୍ଟାରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କୀଟ ଦମନ ରେ ସହୃଦୟ ହୁଏ. ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ କୁ ଯଥାସ୍ଥବକମ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ.

- **ପ୍ରଥମ ମାସରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ:** ଏହା ଦ୍ୱାରା ଫେଲ ର , ଫୁଲ ଧରିବାରେ ଓ କପା ର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥା ରେ ବାଧାପ୍ରାୟ ହୋଇଥାଏ.
- **ପ୍ରଥମ ମାସରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଫେଲ ର , ଫୁଲ ଧରିବାରେ ଓ କପା ର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥା ରେ ବାଧାପ୍ରାୟ ହୋଇଥାଏ.**
- **ଫେଲ ଅବଧି ବଡ଼ାଉଥିବା କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ:** ଶୋଷକପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି କିସମ ବା ସନ୍ତୁର କିସମ ଚଯନ କରନ୍ତୁ . ଶୋଷକପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି ସନ୍ତୁର କିସମ ଚାଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଫେଲ ର ପ୍ରଥମାବଷ୍ଟାରେ କୌଣସି କୀଟନାଶକ ସିନ୍ତନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିନ ଥାଏ.
- **ଫେଲ ପ୍ରଥମାବଷ୍ଟାରେ ନିଓନିକୋଡ଼ିନୋଏଡ଼ ଓ ଅର୍ଗାନୋପ୍ରେଟ ଜାଡ଼ୀୟ କୀଟନାଶକ ଯଥା ମୋନୋକ୍ରୋଟୋପେସ ଓ ଏସିଫେଟ ସିନ୍ତନ କରିବା ଦ୍ୱାରା କପା ଫେଲ ର ଉପକାରୀ କୀଟ ନଷ୍ଟ ହେବା ସନ୍ତେ ଫେଲ ରେ ସବୁଜ ପତ୍ର କଅଳିବା , କଇ ଓ ଫୁଲ ଧରିବାରେ ତେରି ହେବା ସନ୍ତେ ଫେଲ ର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥା ବ୍ୟାହତ ହୋଇଥାଏ. ଏହି କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉଚିତ ସମୟରେ ଫଳ ଧରିବା ଓ ଫଳ ପାଟିବା ହୁଏ ଓ କପା ଅମଳ ଯଥା ସମୟରେ ହୋଇଥାଏ ଓ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ର ପ୍ରାହ୍ୟର୍ତ୍ତାବୁରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବେ.**
- **ମିଶ୍ରିତ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ:** ମିଶ୍ରିତ କୀଟନାଶକ ପରିବେଶ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ପ୍ରତି ହାନିକାରକ ଅଟେ. ଏହା ର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ର ଉପକାରୀ କୀଟ ଯାହା ଫେଲ ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖାଯାଏ ସେମୁଢ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଆନ୍ତି.
- **ପୋକ ସନ୍ତ୍ୟା ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ ହି ରସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ:** ମଧ୍ୟ ବା ଶୀଘ୍ର ଅମଳ ହେଉଥିବା କିସମ ଯଦି ଯଥା ସମୟରେ ବୁଣାଯାଏ ଓ ଦେସେମର ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ଅଂଶକ କରାଯାଏ ତେବେ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକର ପ୍ରାହ୍ୟର୍ତ୍ତାବ କମାଯାଇ ପାରିବ. ତେରିରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା କିସମରେ ଅକ୍ଷୋବର ରୁ ନଭେମର ମାସ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଥର ପାଇ କ୍ଲୋରୋପାଇରିପସ କିମ୍ବା କ୍ଲିନାଲଫେସ କିମ୍ବା ଥାଯୋଡ଼ିକାର୍ବ କୁ ସିନ୍ତନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ. ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଯଦି ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରେ ତା ହେଲେ ଫେନଭାରିଲେଟ ବା ସାଇପରମେଟ୍ରିନ କୁ ଡିସେମର ମାସରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ. ଅକ୍ଷୋବର ରୁ ଡିସେମର ମାସ ଭିତରେ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକରା ନିରୀକ୍ଷଣ ପାଇ ୨୦ ଟି ସବୁଜ ବକରା କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି କାଟି ଦେଖନ୍ତୁ ନଚେତ ଏହା ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଛି ନା ନାହିଁ. ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ର ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରେ ତା ହେଲେ ୧୦% ଆକ୍ରାନ୍ତ ବକରା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଜୀବନ୍ତ ଶୁକ କିମ୍ବା ୨ ଟି ଫେରୋମୋନ ଯନ୍ତାରେ ତ୍ରାପ ପ୍ରତି ୮ ଟି ପ୍ରଜାପତି କ୍ରମାଗତ ପ୍ରତି ୩ ଟି ରାତି. ଯଦି ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଆର୍ଥିକ ଦହେଳୀ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରେ ତା ହେଲେ ଅନୁମୋଦିତ କୀଟନାଶକ ସିନ୍ତନ କରନ୍ତୁ. ଯଦି ଗଛ ପ୍ରତି ୮ ରୁ ୧୦ ଟି ସବୁଜ ବକରା ଥାଏ ତଳ ସେବନ ର ସୁବିଧା ଥାଏ ତେବେ ଡିସେମର ମାସରେ ମଧ୍ୟ ପାଟଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକକୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇ କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ

କରାଯାଇପାରିବ. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଚିଥିବା ତୁଳା କୁ ଅମଳ କରି ସାରିବା ପରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ସବୁଜ ବକରା ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଚଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଅକ୍ରମଣ ରୁ ବନ୍ଦାଇବା ପାଇ କୀଟନାଶକ ସିନ୍ଦୁନ କରନ୍ତୁ. ବରମାର ପାଇରିଥୁଏଡ କିମ୍ବା ଫିପ୍ରୋନିଲ କିମ୍ବା ଏସିଫେଟ ସିନ୍ଦୁନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଧଳାମାଛି ର ପ୍ରାଦୁର୍ଯ୍ୱର୍ତ୍ତାବ ଦିଇଥାଏ.

- **ଡିସେମ୍ବର ମାସ ସୁନ୍ଦା କପା ଅମଳ ସାରନ୍ତୁ :** କପା ଗଛର ଅବଶିଷ୍ଟାଶ କୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଆନ୍ତୁ ଓ ଫସଲ ଅବଧି ବଢାନ୍ତୁ ନାହିଁ. ମୁଲୀଫସଲ ହିସାବରେ କପାକୁ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ.
- **କପା ଫସଲ ଅବଶିଷ୍ଟାଶ ପରିଚାଳନା:** ସଧାରଣତ ପାଚଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ର ଶୁକ ବକରା, ମନ୍ଦି ଓ କପା ଗଛର ଅବଶିଷ୍ଟାଶ ରେ ରହି ଯାଏ ଓ ବେଳେ ବେଳେ ମାଟି ଡଳେ ରହିଯାଏ. ସେଥିପାଇଁ କପା ଗଛର ଅବଶିଷ୍ଟାଶ ପରିଚାଳନା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ. ପାଚଳ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ବକରା ଓ ମନ୍ଦି ଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଆନ୍ତୁ ନଚେତ ଆଗାମୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ରେ ପାଚଳ ବକରା ବିନ୍ଧା ପୋକର ପ୍ରାଦୁର୍ଯ୍ୱର୍ତ୍ତାବ ଦେଖାଯିବ. କପା ଗଛର ଅବଶିଷ୍ଟାଶ କୁ କାଟି ମାତି ଡଳେ ପୋଡ଼ି କମ୍ପୋସ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ.
- **ଫସଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟ :** କପା ଫସଲରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପୋକ ଗୁଡ଼ିକର ଜୀବନ ଚକ୍ର ଭାବୁବା ପାଇ ଫସଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଆବଶ୍ୟକ.
- **ସମୁହ ପୋକ ଧରିବା:** କପା ଫସଲରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପୋକ ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମ୍ୟା କମ କରିବା ପାଇ ଫେରୋମୋନ ଯନ୍ତ୍ର ଲଗାଇବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ବକରାବିନ୍ଧା ପୋକ ର ପ୍ରଜାପତି କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ. ଅକ୍ଷେତ୍ରର ରୁ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ବା ଫସଲ ଅମଳ ସମୟରେ ଦେଖାଯାଉ ଥିବା ପୋକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ଆଲୋକ ଯନ୍ତ୍ର କୁ କପା ବିକ୍ରୀ ଛାନରେ, ଗୋଦାମରେ ଓ ଜିନିନ୍ଦ୍ର ମିଳ ଗୁଡ଼ିକରେ ଛାପନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ପୋକ ସମ୍ମ୍ୟା କମାଯାଇ ପାରିବ.

(କପା ଫସଲ ବିଷୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ସୁଚନା ଆଇ.ସି.୧.ଆର- ସି.ଆଇ.ସି.ଆର ରେ କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷା

ମୁଲକ ଗବେଷଣାର ଫଳସ୍ତରୁପ).

ଲେଖକ: କେ.ଆର.କ୍ରାନ୍ତି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସି.ଆଇ.ସି.ଆର.ନାଗପୁର.

ସମାପ୍ତ
